

ชื่อวิทยานิพนธ์ การผลิตข้าวเจ้าไม่ไวแสงของเกษตรกรตำบลบางเสาธง กิ่งอำเภอบางเสาธง

จังหวัดสมุทรปราการ

ผู้วิจัย นายศักดิ์ชัย ศรีสุวรรณ ปริญญา เกษตรศาสตรมหาบัณฑิต (ส่งเสริมการเกษตร)

อาจารย์ที่ปรึกษา (1) รองศาสตราจารย์ ดร. พรทิพย์ อุดมสิน (2) รองศาสตราจารย์ ดร. ภรณ์ี ต่างวิวัฒน์

ปีการศึกษา 2549

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเกษตรกรผู้ผลิตข้าวเจ้าไม่ไวแสง ตำบลบางเสาธง กิ่งอำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ ดังนี้ (1) สภาพทางสังคมและเศรษฐกิจ (2) การผลิตข้าวเจ้าไม่ไวแสง (3) ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการผลิตข้าวเจ้าไม่ไวแสง

ประชากรที่ศึกษา ได้แก่ หัวหน้าครัวเรือนหรือผู้แทนที่เป็นเกษตรกรผู้ปลูกข้าวเจ้าไม่ไวแสง ใน 8 หมู่บ้านของตำบลบางเสาธง กิ่งอำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 260 ครัวเรือน ๑ละ 1 คน สุ่มตัวอย่างแบบง่ายตามสัดส่วนร้อยละ 60.77 ของประชากรแต่ละหมู่บ้าน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 158 คนเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าสูงสุดค่าต่ำสุด และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า (1) สภาพทางสังคมและเศรษฐกิจ เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จบการศึกษาระดับประถมศึกษา อายุเฉลี่ย 49.8 ปี มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 4.1 คน และมีแรงงานที่ใช้ในการผลิตข้าวเฉลี่ย 2.2 คน มีพื้นที่ผลิตข้าวเจ้าไม่ไวแสงเฉลี่ย 27.2 ไร่ เกษตรกร ส่วนใหญ่ เข้าพื้นที่เพื่อผลิตข้าว แหล่งเงินทุนที่ใช้ในการผลิตข้าวคือเงินทุนของเกษตรกรเอง เกษตรกรนิยมขายผลผลิตให้แก่พ่อค้าที่มารับซื้อถึงแปลงนา (2) การผลิตข้าวเจ้าไม่ไวแสงของเกษตรกรตามเทคโนโลยีการผลิตข้าวเจ้าไม่ไวแสง ใน 7 ด้าน ปรากฏว่า 1) ด้านการเตรียมเมล็ดพันธุ์ มีการจัดหาเมล็ดพันธุ์จากแหล่งที่เชื่อถือได้ และทดสอบความงอกของเมล็ดก่อนห่มข้าวและหว่านในอัตรา 15 – 20 กิโลกรัมต่อไร่ 2) ด้านการเตรียมดิน เกษตรกรไถและไถแปร เพื่อปรับสภาพพื้นที่และกำจัดวัชพืชพร้อมปรับปรุงดิน 3) ด้านการปลูก เกษตรกรเริ่มปลูกในเดือนพฤศจิกายน และเก็บเกี่ยวตามอายุของข้าว คือ เดือนมีนาคม ถึงเดือนเมษายน ของปีต่อไป 4) ด้านการดูแลรักษา เกษตรกรควบคุม ตำรวจการปนของพันธุ์ข้าวอื่น และกำหนดช่วงเวลาของการใช้ปุ๋ยตามคำแนะนำ 5) ด้านการกำจัดวัชพืชมีการสำรวจการระบาดของวัชพืชเป็นระยะ ๆ พร้อมกำจัด โดยทำความสะอาดเมล็ดพันธุ์ข้าว 6) ด้านการป้องกันกำจัด โรค แมลง และศัตรูศัตรูพืช เกษตรกรใช้สารเคมีเป็นส่วนมาก 7) การเก็บเกี่ยวและการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว เกษตรกรเก็บเกี่ยวด้วยเครื่องเกี่ยวนวดและเก็บเกี่ยวในระยะปลับปลิง และจำหน่ายทันทีในพื้นที่ ส่วนเมล็ดที่เก็บไว้ทำพันธุ์จะตากลดความชื้นก่อนเก็บ (3) ปัญหาและข้อเสนอแนะพบว่าเกษตรกรปฏิบัติตามเทคโนโลยีการผลิตข้าวได้ไม่ครบทุกขั้นตอนเนื่องจากขาดแรงงานและมีเวลาปฏิบัติงานในนาข้าวน้อย จึงควร รวมกลุ่มเกษตรกรผู้ทำนาและ แนะนำให้ปฏิบัติตามเทคโนโลยีการผลิตข้าวให้ถูกต้องและครบทุกขั้นตอน

คำสำคัญ ข้าวเจ้าไม่ไวแสง ตำบลบางเสาธง กิ่งอำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ

Thesis title: The Photoperiod Insensitive Rice Production by Farmers in Bang Saothong Sub - District, Bang Saothong District, Samut Prakan Province

Researcher: Mr. Sakdichai Srisuwon; **Degree:** Master of Agriculture (Agricultural Extension); **Thesis advisors:** (1) Dr. Porntip Udomsin, Associate Professor; (2) Dr. Paranee Tangwiwat, Associate Professor; **Academic year:** 2006

ABSTRACT

The objectives of this study were to study the farmers producing the photoperiod insensitive rice in Bang saothong Sub-District, Bang saothong District, Samut Prakan Province as follows: (1) The social and economic conditions (2) The photoperiod insensitive rice production and (3) The problems and recommendations related to the photoperiod insensitive rice production.

The 158 samples came from simple random sampling of each household producing the photoperiod insensitive rice from eight villages by preparation of 60.77 percents of population. The instrument used in this research was the structured interviews whereas the statistics used in the data analysis were frequency, percentage, average, maximum, minimum and standard deviation.

It was found from the research that (1) Concerning the social and economic conditions, most farmers were male having the average age of 49.8 years old. The majority of the farmers obtained the primary education having 4.1 household members and 2.2 rice-production workers in average whereas the areas used to culture the photoperiod rice were 27.2 rais. Most of them had to rent the areas to produce the rice. In general, the farmers used their fund in the rice production. In addition, the farmers bought the production equipments from the community shops. (2) Concerning the photoperiod insensitive rice production, it was found that 1) The seeds were bought, prepared and tested before the cultivation in the amount of 15-20 kg per rai 2) The farmers prepared the soil by ploughing to adjust the soil and eliminate the weeds 3) In general, the rice was cultured in November and harvested in March – April of the next year 4) The farmers controlled and paid attention to the rice contamination and utilization of fertilizer 5) The weeds were surveyed and eliminated whereas the rice seeds were cleaned 6) Most farmers used chemicals to eliminate weeds, pests and diseases 7) The farmers harvested and distributed the rice in the local areas whereas the rice seeds were dried to reduce the humidity for the next cultivation. (3) Concerning the problems and recommendations, the farmers did not follow all steps of rice production due to the lack of labor and time. Therefore, it was recommended that the agricultural group should be established so that all technological steps could be performed.

Key Words: Photo Insensitive Rice, Bang saothong Sub-District, Bang saothong District, Samut Prakan Province